

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frnc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljlo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Evropa neče.

Opazovalci trdijo, da je navadno mej rado-vidnimi gledalci pri izvrševanju smrtnih kaznij na vešalah, z giljotino, s svinčenko v posebno obilem številu zastopano ženstvo — „nežni“ spol, kojega „rahlim“ čutnicam menda dobro dé, videti smrtni strah vtisnen v obličje nesrečnika, videti posledni boj, katerega bojuje človek: za življenje zoper smrt. Civilizacija naše dobe in njena mačeha evropska diplomacija, prva: nališpana, precej zrela gospica, druga: brezzoba starka pripadata brez dvombe vrsti omenjenih radovednih gledalk. Kajti tu doli na slovanskem jugu se vrše — kmalu bode leto — za omenjeni dami jako „interesantni“ prizori: Raja in Turek obsodila sta jeden drugemu k smrti ter izvrševata to smrtno sodbo v mnogih slučajih na jako interesanten način, namreč s „kolcem“. Baš to je nemara kar nève naših gospa prijetno pošegače, vsaj iz njihovih dejanj se lahko tako sklepa. Jednajt mesecev in čez uže divja boj barbarov proti svobodi zatiranega naroda, ljut, nečlovešk boj, a evropska civilizacija se nij vspela do bolj-šega čina, kot je pomilovajoče priznavanje, da se tu doli bori ljud „za človeka vredno bitje“ in diplomacija ne do boljšega, kot so po izkušnjah slabo znane turške „reforme“. To storivše pravite, da je dosta storjeno za njuno čast, ter prijetno vznburjeni gledate dalje strašne prizore: „wo hinten weit in der Türkei, die Völker auf einander schlagen“. To pa zaradi tega, ker pravite, da je zanje varnejši tako stanje, nego odločenje na korist bojevnikov za svobodo. — „Evropa ne bode dopustila, da Srbija stopi v akcijo“ rekel je Andrassy avstrijskim delegatom pri debati o orijentalnem vprašanji. Sicer se je uže

pred tem izrekom dobro vedelo, kaj zadržuje Srbijo v nameravanej vojni zoper Osmane, v imenu evropske diplomacije pa je naš grof to stvar oficijalno naznanil z namenom, da se na široko čuje po političnem svetu. S tem pa je odločenje mej bojevniki potisnjeno daleč v negotovo bodočnost, ako nemara Srbija ne bode delala kljubu odrečenemu dovoljenju Evrope na svoj račun in — gospica civilizacija ter gospa diplomacija bode ti lahko še precej časa zadostovali svojej nenaravnej pohotnosti: po jednom pretečenem letu menda še jedno leto vsled Andrassy-jevih besed: „jedno leto se bomo še vzdržali nad vodo“. Dobro se zabavajta, moji dami, da bi se vama ta grozovitost nikdar ne vračala v jednakej meri.

Oglejmo si gospodičinino pomilovanje. Ona prizna, da je boj na balkanskem poluotoku: „boj za človeka vredno bitje“. V spomin nam pride pri tej doslednosti slovenski izrek o Turku, ki je kristjanu glavo rezal, rekoč: „ne boj se brate, ne boj se!“ Človeška bitja, ki se bore za njo pušča brez pomoči, da poginejo pod udari njenega „dednega sovražnika“, pa si ne zakrije lic sramote. Je menda uže vajena, ali se je pomagjarila, ker le Magjarom bi utegnulo odločenje na korist slovanske svobode ne prijetno postati.

Kaj pa turške reforme, katerim gospa govori besedo? Te bodo gotovo storile mir na slovanskem jugu. Saj so uže vsaka druga beseda v sedanjem političnem razgovoru, tako jih je mati diplomacija hvalila in jih še hvali po širnej zemlji. Se ve da: zavoljo Andrassyjevih je sultan svojega ministra klofotal, — to je bil jedini njihov učinek. Kdo bode zaradi njihovega novega izdanja v podobi Gorčakovega memoranda klofotal, ne vemo, le to

se nam nedvomno zdi, da bi bile reforme magjarskemu narodu grofa Andrassyja ravno tako potrebne, kot temu narodu sorodnim Turkom.

Evropska civilizacija in diplomacija nečeti svobode Jugoslavana, a ta jo hoče in jo bode privojeval z vstrajnostjo na nastopljenem, če tudi trnovem po tu. Vsaj mu ne bode potem zanj nikomur treba biti hvaležnemu, nego samemu sebi.

Razdvoj diplomacije.

Najvažnejša novica prihaja iz Angleškega. V parlamentu, v gospodskoj zbornici je angleški minister vnanjih zadev lord Derby, na vprašanje Granville-jevo povedal, da je Anglija o d bila ponudbo Gorčakov-Bismarkovo, da nij hotela pristopiti k predlogom, katere so tri severne cesarske velevlasti o orijentalnem vprašanji v Berlinu zložile. Zakaj se je Anglija od drugih vlastij odločila, Derby nij povedal jasno nego je celo rekel, da dokler nijso konferenčne predloge objavljene, tako dolgo je uzroke povedati teško. Le to je dejal, da uzrok angleškega nepristopa nij v tem iskati, ker se Anglija konference udeležila nij; ko bi se bilo moglo misliti, da bodo te predloge vodile do mira z vstaši, bilo bi to vpliv imelo.

V tem poročilu sta dve za veliko politiko prevažni strani. Prvič tu Angleži, v orijentalnej politiki dozdej vselej odločilni politiki, na ravnost svoj dvom izrekajo, da bi ta nova Andrassyjeva nota „do mira z vstaši“ vodila, torej to izjavljajo kar mi in vse Slovanstvo. Drugič je pa gospod Andrassy še v soboto v delegacijah svoj „optimizem“ prodajal in tolažil svoje Nemce, verujoč odločno (mit aller Entschiedenheit), da bode tudi Anglija

Listek.

Kako umirajo pesniki, pisatelji in učenjaki.

(Konec.)

Leigh Hunt, umrl 1859. l., dal si je do zadnje ure brati, ter se je zanimal za literarične izdelke. Ljubil je godbo, torej je prosil svojo hčer, naj mu kaj zapoje. In pohvalil je jo še tako glasno, da nihče nij menil, da bode tako kmalo ugasnil. Ali kmalo po petju je postal nezaveden, in ko se je zopet zavedel, omenil je jednemu poleg postelje sedečemu sinu: „Kako težavna se mi je smrt dozdevala, a sedaj, ko je prišla, čutim da je lahka.“ —

In kako umirajo slovanski pesniki, pisatelji in učenjaki? —

Anton Martin Slomšek je umrl 1862. l. Malo dnij pred smrtjo je omenil pri duhovnih vajah: „Bratje! solnce mojega živ-

ljenja zapada, čutim, da uže ne bodem dolgo pri vas, kmalo me hoče gospodar vinograda poklicati na račun.“ V duhovnih nagovorih je nadalje omenjal narodnosti trdeč: „Sleheri pravicoljubnik se mora radovati razcvetu našega materinskega jezika in narodne prosvete, vzlasti katoliški duhovnik. Kdo nam more za zelo jemati? Kakor se hvali krasota odbrane neveste, isto tako naj se hvali krasota materinskega jezika.“ Dne 23. sept. se nenadoma vlegel. Naslednji dan ob treh po polu dne je miren in udan omenil svojemu spovedniku: „Orate pro me, videtur esse ultima hora.“ Naj raje je zrl na podobo žalostne Matere Božje ter molil. Po sedmej uri pride nekaj priljubljenih duhovnikov. Slomšek jih prijazno pogleda. „Ste po slovó prišli?“ smehljaje spregovori. Kadar zdravnik opazi smrtna znamenja, začno duhovniki lavretanske litanije moliti in umirajoči apostel Slovencev je še več potov razločno odgovoril: „Ora pro nobis,“ ter ugasnil.

Anton Jan ežič, oča slovenskej beletristiki, umrl je 18. sept. 1869. l. star 41 l. Koliko je ta nepozabljivi mož učinil za povzdigo in razcvet slovenskega slovstva, ne gre tukaj naštevati. Noč in dan je delal, vse svoje dušne in telesne sile je posvetil slovenskemu narodu. Dobička nij imel; delal je zgole ljubezni do domovine do zadnjega trenutka. A slovenska domovina nij dovolj spoznala in cenila tega bisera.

Na smrtnoj postelji so požrtvovalnega rodoljuba polile grenke solze, in je zaplakal: „Oh, kaj bode z mojo družino.“ Prijatelj njegov, g. Einspieler, ga je potječil rekoč: „Slovenski narod tvoje družine ne bode pozabil in zapustil.“

Slovenci! Ali nas kaj polijo grenke solze moža, ki je z ljubezni do nas — brez premoženju umrl?

Dr. Lovro Toman je ugasnil 15. avg. 1870. l. v Rodaun-u pri Beču. Še na smrtnoj postelji je z besedo in s čini pokazal, da gorj

pristopila, kakor brž bode poznala obseg predlog. Anglija ga je pa brzo in britko demontirala. Tako mu bodo daljni dogodki tudi druga magjarska upanja prekucnili.

A ne le to, nego ta razdvoj velicnih sil v glavnem vnanjem političnem vprašanju utegne še večje nasledke imeti. Mogoče je, da zdaj naredi Rusija koalicijo zoper Anglijo, katera itak vso kupčijo ná-se vleče in Evropo, razen Francije, hudo tare. —

Iz Peterburga 18. maja.

[Izv. dop.]

Ruski listi se o berlinskem shodu diplomatov prav hladno izražujejo ter smatrajo za jedino sredstvo, po katerem se da rešiti orientalno vprašanje — vojsko. „St. Peterburskije vjedomosti“ ne morejo verjeti, da bi memorandum kneza Gorčakova imel boljši uspeh od projekta grofa Andrassyja. Jako mogoče, da tudi ti predlogi, ki se zdaj diplomatom zde dovoljni, bodo se morali v kratkem času korenito predelati, kakor se je to zgodilo z Andrassyjevo noto. Konsultanti-diplomati se zastonj trudijo „bolnega človeka“ na noge spraviti.

„Sin otečestva“ od diplomatizovanja ničesar ne pričakuje. Položenje Turčije je v političnem, finančnem in administrativnem odnosu od dne do dne hujše.

Nove, še nevarnejše katastrofe se ne dajo odvrniti in bode končno prisilile h kakemu si bodi radikalnem rešenju.

„Novoje vremja“ ne ve za drugo radikalno sredstvo, nego za — vojno. Zmedenje je uže tako narastlo, da se mirnim pótom ne da rešiti; vojna je samo še vprašanje časa.

„Golos“ se je naposled tudi razvnel nad turškim škandalnim gospodarstvom in zahteva, da se naj muselmanskim fanatikom daje kak mogoče kmalo silna lekcija.

„Moskovskije Vjedomosti“ prihajajo do zaključnja, da vzhodno vprašanje nasilno dirá „k orožju.“

Celo pohlevne „Sovremenija Izvestja“ se togote nad Avstrijo, da jedina še Turke očitno podpira.

General Černajev, ki je pod generalom Kaufmanom z odličnim uspehom se bojeval v Turkestanu, odpotoval je 28. aprila iz Moskve v Belgrad, kamor je došel 6. maja, da prevzame komando nad prostovoljci. Černajev slovi

kar vsi ruski časniki priznavajo zaradi svojega velikega vojnega talenta in zaradi svoje iskrenosti i brezkoristne udanosti do Slavjanstva. „Mi in vsi ruski ljudje želimo generalu Černajevu najboljši uspeh z ozirom na važnost naloge, katera zdaj predstoji Rusiji in Evropi. Če še nismo na razmeji vojne, pa smo v vsakem slučaju na tej razmeji, za katero sledi od stopinje do stopinje hitrejše umiranje muselmanskega gospodstva.“

Iz tega kratkega posnetka morete Slovenci zopet videti kak duh pri nas zdaj vlada, duh po mojej sodbi za veliko slovansko idejo vele dober. In kar je najvažnejše: to zanimivanje za vse Slovanstvo je v ruskem narodu stoprav sedaj, s to jugoslovansko vstajo tako živo vnelo se. Kar je prej bilo le v posameznih krogih slavofilov, v družbah učenjakov, postaja sedaj narodova last.

Jugoslovansko bojišče.

Vstaši v Hercegovini znajo ljuto kaznovati iz dajnike. Nekov Filipović, jeden vodje vstave, prišel je v sum, da je Turkom za plačo povedal namene in pota vstave. To so ti zvedeli, sodišče sestavili in po kratkem posvetovanju je bil Filipović na smrt obsojen in ustreljen.

O tem kako se je vstanek v Bulgariji začel, ima „P. C.“ dopis, ki pravi: Upor v Bulgariji se uže sedem let pripravlja. Skrivni davek se je po vsej Bulgariji pobiral od rodoljubov, ta denar v skupne kase odborom dajal, kateri so orožje pripravljali in razdeljevali. Denar je šel iz dežele ven, od zunaj je prihajalo orožje. Tudi je bilo moškim naročeno, kam imajo ob času iti, kje se zbrati, zato je sedaj skoro cela Bulgarija naenkrat vstala. Voditelja sta vidno zdaj Bulgara Volov in Benkovski, a za skrivnega glavnega poveljnika se še ne ve.

Dunajski „Neues Tagblatt“ prinaša pod naslovom „bulgarske pesti“ (bulgarische Fäuste) članek, ki se lepo razlikuje od pisarjenja naših nemškutarjev in ustavovercev, ki divje Turke hvalijo. Rečeni list se odločno stavi na stran ubozih toliko let tlačanih kristijanov Bulgarov, kateri so na orožje vstali, da se turškega tirana, tujega tlačitelja, štambulske pijavke, oholega gospodarja iznebó.

O žalostnih razmerah v Turčiji piše „Augsb. Allg. Ztg.“ iz Pere pri Carigradu: „Dogodki v Solunu so pri nas izredno raz-

burjenost prouzročili; mi tu sedimo na vulkanu, ki mora vsak trenotek ogenj izbruhniti. Dogodki v Bulgariji so na jedenkrat veličansko razširjenje zadobili. Še predzadnji ponedeljek je „Turquie“ rekla, da je kacic 400 ljudij vstalo, da vse vkup nema nobenega pomena. A včeraj isti vir priznava, da je uže 8000 mož na nogah, ki so z orožjem in strelivom dobro obskrbljeni. Kamor pridejo, vse požgó . . .

V Hercegovini je Muktar-paša sedaj prišel zopet v Gačko in bode z vojsko v tretjič skozi sotesko Duga marširal proti Nikšiću, da to tvrdnjavo zopet z živežem oskrbi. — V Sutorini so se zopet začeli pogovori o novem premirju.

Tudi v Mostaru nij več mirno. Celo mohamedanci se upirajo turške vladí. Avstrijski konzul Lichtenstein je bil od turške vojske insultiran.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. maja.

„Montags-Revue“ poroča, da se državni zbor snide zopet prvega septembra in bode imel na dnevnem redu postav o novej nagodbi z Ogersko, proračun. Vlada velika važnost i v to stavi, da se posvetovanje o kazenskem zakoniku in civilnem procesu dovrši.

O razpravah, katere so ministri Lasser Depretis in Chlumetzky z ogerskimi v Pešti imeli, izvedel je „Hon.“ da se niso mogli o ničemur dalje zjediniti, samo colno in trgovinsko pogodbo so na papir spravili. Colna konferenca bode 7. jun. na Dunaji.

Stari Palaty je nevarno zbolel; ker je visoko v letih, bati se je hudega.

V odseku ogerske delegacije govorila sta škofa Haynault in Schlauch „s krščanskega stališča“ za bosenske begunce. To sta menda jedina dva politična Magjara, ki sta proti Turkom.

V ogerskem delegacijskem odseku je Andrassy jednako o vzhodnjem vprašanju govoril kakor v soboto Nemcem. Pristavil je še, da bi se raja lahko (?) vrnila v Turčijo, ter da evropske konference za to nij bilo koristno sklicati, ker bi se bili razen Turčije še drugi bolniki oglasili, kar bi razpor rodilo.

Vnanje države.

Iz Carigrada ima angleški list „Daily News“ telegram: Tukaj se je bati revolucije. Vsi poslaniki imajo svoje ljudi v orožju. Pomorščeki so vsi pripravljeni. — Softi name ravajo novo demonstracijo narediti, če sultan

(Dalje v prilogi.)

za slovensko domovino, kar nam njegovi „Glasi domorodni“ skoraj na vsakej strani pričajo.

Sužen biti je strašno!

Tako je pel v pesni: „Prostost.“ Zategadel je z vso silo svojega duha, z navdušenostjo in brez strahu pred tujo silo delal na to, da razbije okove „milej Sloveniji,“ da pribojuje „čest in slavo maternej deželi.“

— od tebe me nič več ne gane

Dokler da v deželo petja ne grem.

Te prisege pesnik in neustrašeni boritelj nij prelomil, kajti zvest je bil Sloveniji do zadnjega izdihljaja. Ali v deželo petja se nij z domače, ampak s tuje zemlje vzdignil, kakor da je slutil, ko je pel v svojej mladosti:

Teško je pač ločen biti,

Dom in drage zapustiti,

Tega, tega se bojim,

Ker le z brati vkup živeti,

Z brati svoj'mi vkup umreti

Vedno, vedno si želim.

Da je

Z glasi zadnjimi še zvest umiral

Za Sloven'jo blago, dragi dom,

to nam presijajno pričajo tisoči, katere je volil „slovenskej matici“.

Zadnje pismo, ki ga je pisala darežljiva njegova roka v domovino, končá se tako-le:

Živila „matica slovenska“!

Živila „Slovenija“!

Po pravici se je Toman pritožil g. Urbančiču, sedečemu pri njegovej smrtnej postelji: „Srcé me boli, da me moji rojaki neté razumeti!“

Blaž Potočnik tudi na smrtnej postelji nij zgubil svojega dobrovoljnega humorja, ki ga je spremljal vse žive dni. Dalj časa ga je noga bolela, a nij ječal, nego je popeval tako, da je bilo veselje poslušati ga, kakor pravi v nekaj pesni:

Slovenec je rad vesel;

Kaj, da bi ne pel,

Njemu pesni iz srcá tekó.

Najraje je sedeval zunaj pod milim nebom. Malo pred boleznijo mu nek poteznjač ukrade lep brevir z velikimi črkami, ki je ležal

zunaj na mizici pred hišo. „Ti šema ti“, dejal je, „čemu bode mu moj brevir! Kdo mi bode novega kupil? Mar meni, da jaz v denarjih sedim!“

Nek petek proti večeru ga mraz strese in se vleže. Prideta dr. Mader in dr. Fuchs iz Ljubljane. „Gospod župnik! nogo bode treba prerezati“, pravi dr. Fuchs.

„Ne bodete je ne!“ odgovori Potočnik.

„Ako noge ne prerežemo, bode smrt — kmalu!“

Naposled se bolnik odloči in dovoli: „Naj pa bode no! Alo, hij fuks hij!“ in zamahne z roko.

Pred smrtjo pokliče svojo družino. Družina pride in se vstopi ob postelji. „Veste, nekaj vam bodem povedal“, izpregovori bolni humorista. — „Ta stari bo kajžo črez dal!“ Vsi se posmejejo.

Njegovo poslednje slovstveno delo je „pratika“ za 1873. l., katerej je to-le voščilo na čelo zapisal:

ne skliče nek parlament, ali narodno zborišče, ki bi turško državo rešilo. Zmešnjava velika.

Iz Belgije naznanja telegraf, da so pri volitvah provincijalnih svetovalec v Antwerpenu in Niuellesu, kateri dve mesti sta bili dozda po klerikalnih poslancih zastopani, zmagali liberalci. Pri volitvah v zbornico računajo liberalci na dve tretjini večine.

Francoska zbornica je dovolila 125.000 frankov za to, da se nekaj delavskih učiteljev pošlje gledat na svetovno razstavo v Filadelfijo.

Pri dopolnilnih volitvah, ki so bile v nedeljo, izvoljenih je bilo šest republikancev, štirje bonapartisti in eden kraljevec. Dveh ožjih volitev je treba še. Šest rečenih novovoljenih republikancev vstopa v zbornico namesto šest bonapartevcev, katerih prejšnjo volitev v dotičnih okrajih zbornica nij potrdila.

Španski minister Canovas je predložil osnovo postave, po kateri se senat odpravlja.

Italijansko ministerstvo je z Rotšildom v dogovoru, kako zmanjšati odkupnino italijanske črte južne železnice. Avstrijska vlada je proti vsakej zmanjšavi. Torej iz tega lahko nastane majhen razpor. Rotšild je posredovalec. Za to ga naši oficijozni kličejo na pomoč.

Nemška ministerska kriza vsled Camphausenove odpovedi je baje le po osebnem vmešavanju cesarja Vilhelma odpravljena bila. Camphausen se protivi nekaterim Bismarkovim centralizirajočim osnovam.

Dopisi.

Iz Gradca 21. maja [Izv. dop.] Jaz opažam, da je življenje po slovenske domovini, odkar je prva vstajniška puška naperena v krvoločnega Turka pokla, v živahnosti mnogo pridobilo. Ne samo, da je zanimanje našega naroda po domačih krajih za vseh in oslobojenje raje vseobče, ampak tudi v najdaljših od tujega elementa obkoljenih slovenskih srcih bivajo simpatije do bojujoče se brače vse vekše. V drevnem, nekdanje čisto slovenskem Gradcu ima še denes nad trideset tisoč Slovencev, katerim mislili biste, da je že življenja luč ugasnila, ker se le redko o njih govori in kadar se govori, čitajoče domače ljudstvo razumeva še le slovenskega dijaka. Temu pa nij tako! Slovenci v Gradcu strinjajo tretjino prebivalstva in najdemo jih kot uradnike, profesorje, agente, trgovce, posestnike in delavce. Večina se vé, da je zastopana o delavskem stanu. Da se pa malo o nas govori, da ultranemška stranka je še tako arogantna, da nas zelo ignorira, krivo je to, da so se mnogi ponemčili, še več pa jih se je rekel bi aklimatiziralo, t. j. občutijo se še le Slovence, no duha slovenskega več ne-

Naj bežijo dolge reve,
Bog razjasni temne dneve.

Skoraj smem trditi z zanesljivo gotovostjo, da ti vrstici imate ta-le pomen. V prvi želi konec nadlog in zatiranja tužnej domovini slovenske; v drugeji pa jasne vesele dneve v črno viharno noč zavijte materi cerkvi. — Prekrasno voščilo ugašajočega duhovnika in rodoljuba slovenskega!

Srčno rad bi bil Potočnik učakal zlato mašo, prvo nedeljo oktobra meseca, katere se je toliko veselil. A nij je dočakal. Umrl je v nezavednosti po noči 20. junija 1872. 1.

Rad bi kaj omenil še o družih slovenskih pesnikih, pisateljih in učenjakih, a žalibog ne morem.

Kdor kaj vé in zná o naših zaslužnih možeh, naj blagovoli obelodaniti, da se ne pozabi.

Fr. J.—v.

majo. S takimi reprezentanti Slovenije došel sem večkrat v dotiko in mislil sem da z Nemcem drugujem, in le slučaj je hotel, da sem pogosto v takih Slovencih odkril in zatiral je zopet v domači šator. Jaz vidim vsak dan, da ljudje, ki sem jih prej za Nemce držal segajo za „Slovenskim Narodom“ in čitajo kako, da se raji godi. Zagotavljam, da smo le po vstaji naših bratov — sicer žalostni prigodbi — v mnozemu odpadniku vzbudili zopet narodno zavest.

Da je stanje naše v Gradcu tako tužno nastalo, mnogo je temu krivo, da smo od slovenskih krajev ločeni, in da društev nemamo, v katerih bi se ljudstvo naše, okolo narodne hrane zbiralo. Pa tudi to je pri nas Slovence veliki greh, da se ločimo po stanu. Nam je zaradi tega greha že večkrat, kadar bi sloga bila zdačna, izpodletelo. Le slišite, višji uradnik prezira nižjega, gimnazijalni učitelj „trivialnega“ trgovec delavca in študent filistra v obče. To ločenje v kaste je krivo, da se mej pretežnišim nemškim prebivalstvom povsema izgubljavamo. Židov je dosedaj tukaj hvala bogu — še malo, pa vendar preveč, ker čutimo jih dobro. Židi dasiravno posebne narodnosti, prištevajo se voljno k nemški strani, pa vendar oni sedaj že strinjajo veliko in močno korporacijo in trdo se načela drže, da ostanejo židi. Židi mej soboj ne pravijo razlike in mi vidimo, da le potem povsodi dobro vozijo. Toda zdramimo se, gibajmo se in spoštujmo svojo reč pa delajmo tudi le za njo! No kakor je skoro za vsako delo in opravilo potrebno neko orodje, tako je tudi za povzdigo narodne zavesti in vzajemnosti potrebno močnega orodja. Najboljša taka orodja pa so narodna društva. Teh nemamo, moramo jih zato ustanovljati. Društva naobrazujoča in pevska društva imajo največ privlačive sile in pokazala so mej vsemi narodi najlepši vseh. Na razvalinah pokojne „Slovenske besede“ moramo ustanoviti novi trdnjeji in stalni narodni dom. Za razveseljevanje napravimo si pevski krog. Kar se tega zadnjega tiče, morem vam že denes poročati, da nastojamo ustanoviti močno slovensko pevsko društvo, ki bode se sestajalo iz udov različnih stanov, po izgledu nemškega „maennergesangsvereina“ v kojem ravno tako doktor kot komij, uradnik kakor črevljar poje. Vsak, kdor za kater lep glas izve, naj ga pridobi in v društvo, kakor hitro bode to ustanovljeno, prižene. Vsi rodoljubi v Gradcu naj to podvzetje pospešujejo in obdelujejo, da čem prej se izvrši. Za Slovence bode tako društvo v Gradcu velicega pomena. Ono nam bode telo zastopajoče nas kot narod, ono nam bode središče, iz katerega ima se roditi izpoznanstvo, mejusobna ljubezen in še večja ljubezen do naroda in domovine, ono mora biti ognjišče, kjer bodo se sežigale strasti, iz katerih mora splamteti neugasljiv žar narodne prosvete.

Da nam bode lažje to delo izvršiti, prosim slovenske dijake, da to prevzamejo v svoje roke. Dijaki imajo za tako reč vselej več močij, ker pridejo lažje in hitreje v dotiko z našimi pevci, in tudi razumejo filistra prej pridobiti kakor drugi menj vpljivajoč človek: Dijaki so vsigdar bili nositelji in izvoditelji lepil idej in načel in so vedno potezali se za blagor domovine kadargod se je reklo isti bodi si rešiti, bodi si pospeševati. Noder, draga slovenska mladež, stvar ta je mala, pa znamenita, če se izpelje, in za našo sveto reč, prevažna stori tudi tukaj rodu glas!

Ta misel se je že davno rodila v krogu nekajih vrlih tukajšnjih rodoljubov in pridobila je pri vseh naših, katerim je že znana, obče priznanje. Mi se že veselimo, da bi le tudi že ta reč skoro kost in meso postala.

Iz Krškega 21. maja. [Izv. dop.] Še svežna je prst na gomili prerano umrlega rodoljuba dr. Rostaharja, kateremu smo minolo nedeljo 14. maja na Krškem pokopališču tužno zapeli: „jamica tiha“ in „blagor mu ki se spočije“, in denes plakamo na gomili mladega rodoljuba Ivana Kaplerja. Kakor bi se neisprosljiva smrtna roka proti slovenskim rodoljubom zarotila, tako nam z mrzlo roko obsekava vejo za vejo iz drevesa domovinskega. Ranjki Ivan Kapler, je bil rodoljub skozi in skozi, mnogo let obč. svetovalec Krškega, pravi oče kmetskega ljudstva kajti on, mož izobražen vedel je vsacemu dober svet dati. Zato pa je spoštovan in ljubljen od svojih soobčinarjev. Vnet za slovensko reč, je večkrat naprosil pevsko društvo Krško naj pride k sv. Duhu, vedoč, da s petjem se najbolj navduši kmeta za domovino za narod slovenski. Obljuba se mu je imela izpolniti nedeljo 21. maja in že 14 dni poprej delal priprave kako bode sprejel pevce. A žalibože, bridko nam je bilo, ko smo nedeljo zjutraj korakali tihi in zamišljeni, mesto k koncertu — peti na gomilo preblazemu narodnjaku. Tužna nam majka Slava! malo je mož vnetih za našo sveto reč tu v Krškem okraji in še ti, ki so z dušo in telesom udani svojemu narodu, zginevajo kot jutranja zora. Izguba ranjcega Ivana Kaplerja je tukaj hud udarec slovenske stranki. Ž njim je izgubil kmet neustrašljivega zagovornika svojih pravic, slovenski narod vernega sina, prijatelji ljubljene soboritelja. Tolaži nas pa to, da z ranjcem nij izgubljena narodna reč, kakor si domišljevali nekateri Krški nemčurji, veseli si roke manejo, češ Kapler je umrl, oni Kapler, ki nam je levite bral in kmeta za Slovenijo navduševal.

Gor k sv. Duhu naj bi se potrudili gospodje Krški renegatje in prepričali bi se, da narodno seme ranjcega nij palo na skalo, nego na rodovitna tla in to seme klije, kakor klije na Goriškem ideja Lavriča mej mladimi učenci. Koliko je bil ranjki spoštvan, pokazala je velikanska množica ljudstva od blizu in daleč, mej njimi mnogo inteligentne gospode. Ko so Krški pevci obstopili rakev mrličevu je zadonela tužna pesen: „blagor mu ki se spočije“ je malo katero suho oko ostalo; jednako je bilo ko se mu je na gomili v zadnjič zapela „jamica tiha“.

Iz Slovenske Bistrice 23. maja. [Izv. dopis.] Pri nas smo tudi mraz imeli. Ritoznoj (Rittersberg) je najhujše zadelo. Tamonjni posestniki imajo toliko škode, kakor po lanskej toči. Šmitsberg, Nova gora in Visovlje so obvarovani, škoda vsaj je neznatna. Tudi v dravinskej dolini je baje bilo mnogo mraza, pa poročila so nekoliko nasprotna, nekaj pa tudi prvemu vrišu nij vse upati. Tudi deževno vreme je prouzročilo veliko škodo. „Na Pečici“ pri Poljčanah se je splazilo več vinogradov v dolino, jednako jeden vinograd v Prebukovji in tudi od drugod se slišijo take žalostne poročila. Samo pri enem posestniku cené škodo na najmenj 1000 fl. Temu so gotovo krivi podzemeljski studenci, ker se je tako plazenje celo pri vinogradih pripetilo, ki leže bolj po ravnim.

V Mariboru je bil led, vinogradi so vsi ožgani, isto tako se čuje iz Lohmerka in Ormuža.

Iz goriške okolice 24. maja [Izv. dop.] Necega dne se snide nas več prijateljev iz dežele v Gorici, ter izvolimo si iti v čitalnično restavracijo na kozarec vina. Precej, ko v gostilno vstopimo in si stolice za sesti pripravljamo, pride krčmarica ter nas hitro vpraša „se comandin“. Na to odgovorimo „liter vina“. Krčmarica „blank o neri“. „Mi: „belega“. Na to se mi nevoljno pri čaši o naše žalostnej nam majki Slavi pogovarjamo. — Črez nekaj časa prilomastijo trije fantini, najbrže tisti, o katerih je „Soča“ nedavno pisala in naše Slovence opominjala, naj se taci ljudij varujejo, ki se po krčmah potikajo in ljudi na sleparkske igre vabijo. Precej, ko se ti v sobi blizu nas posedejo, ukažejo si pijače, in hitro začenjajo sami mej soboj svojo igro, češ, da bodo jednega ali drugega od nas na limanice ulovili. Ali ubogci goljufali so se. Nam pa se je precej dozdevalo, da so tisti tatovi, ki ubozim neomikanim ljudem z goljufivo igro denar iz žepa kraдеjo.

Zato smo se začeli mi sami mej soboj hudovati in čitalnični odbor grajati, da on bi moral svojemu krčmarju prepovedati, v narodno restavracijo ne pustiti take ljudi.

Videči potepuhi, da jih poznamo in da se o njih še hudujemo, plačali so pijačo in porisali so jo s „patroni signori“ in mi pa za njimi „srečno pot“.

Ker smo bili uže polni tistega slovenskega duha, ki je v čitalnični restavraciji, kličemo po strežaju „račun“, kar pa ubogo revišče še razumelo nij. To je narodna restavracija goriška?

Če uže čitalnični odbor nij mogel si slovenskega krčmarja dobiti, naj pa od svojega lahonskega krčmarja terja, da vsaj jednega slovenskega strežaja ima, da nam Slovincem iz okolice slovensko odgovarja. Sicer nij treba da se zvoni, da naj Slovenci z dežele v čitalnično restavracijo zahajamo, da bomo dobro postreženi, kajti največja postrežba za nas Slovence je tam, kjer se spoštuje, kar je nam sveto, naš jezik.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj zopet konfisciran in sicer zaradi dopisa iz Celja, v katerem dopisnik omenja, da tam graški pevci 12. avg. nameravajo nemško demonstracijo napraviti. Če naš dopisnik Slovence na to opozoruje, s tem nikakor neče h kakej nepostavnosti zavesti jih, kakor to morda g. državni pravdnik v naš dopis poklada, za to hočemo proti tej konfiskaciji ugovor pri sodišči vložiti.

— (Umr1) je 20. t. m. Janez Ladislav Krsnik, gimnazijalni suplent v Vinkovcih na Hrvaškem. Pokojnik je spisal v slovenskem jeziku zgodovino avstrijske države, katero je lani izdala Slovenska matica, torej hvaležen spomin svojih rojakov. Bil je stoprav 25 let star in je več let na pljučnej bolezni trpel.

— (Ljubljanski mestni zbor) je imel včeraj v sredo ob petih po polu dne javno sejo. Na dnevnem redu je 1. Volitev podžupana. 2. Volitve v posamezne odseke. 3. Volitev jednega uda v upravo realno-šolskega fonda. 4. Poročilo policijskega odseka o ustanovitvi kopalšč. 5. Poročilo pravnega odseka a) o nasvetu c. kr. deželnega šolskega sveta za izpremembo od mestnega zbora nasvetovane linije priho-

dnje privožnje ceste od mesarskega mosta do južne železnice; b) o rekurzu kranjske stavbene družbe zaradi zidanja glavnega kanala; c) o povišanji najemnine za štante vsled novouvedenih mesečnih živinskih semnjev; d) ob odškodovanji vsled zidanja lastniku hiše štev. 159 na starem trgu. 6. Poročilo šolkega odseka a) o prošnji ljubljanskega „turnervereina“ za porabo telovadišča na zgornji realki. b) o računu za izdaje za modeliranje na obrtniškejši šoli leta 1875; c) o napravi telovadnih aparatov za I. mestno ljudsko šolo; d) o peticiji ki naj se na vlado piše, da bi se ozirala pri organizovanji obrtniškega nauka tudi na Ljubljano; e) o razširjenji mestnih ljudskih šol.

— (Čitalnica ljubljanska) napravi v nedeljo 28. tega meseca veliko dobrodejno tombolo in besedo v korist onim prebivalcem ljubljanskega močvirja, ki so vsled povodnji veliko nesrečo trpeli. Svirala bode vojaška izvrstna godba brezplačno v ta blagi namen. Darila za tombolo so bodo pobirala pri č. občinstvu ljubljanskem. Več bode povedal program.

— (Sokolski večer) zadnjo soboto nij bil sicer tako živahen, kakor bi bilo pričakovati po dolgem počivanji, vendar je bilo precej udeležbe. — Godbi se mora prizanašati, ker je početnica.

— (Keglalce) opozorujemo, da je v čitalnici keglanje za krasne dobitke v zlatini (na korist dramatičnemu društvu) samo še danes, torej naj se vsak podviza.

— (Godba v Ljubljani) bode letos po leti: vsak vtorek večer velik vojašk „zapfenstreich“, vsak četrtek vojaška godba v zvezdi, v nedeljo pa soareja v kazinskem vrtu. Odbor čitalnice naj bi se morda potrudil za kake soareje vojaške godbe v čitalniškem vrtu.

— (Rojanska čitalnica) naznanja vsem čestitim gg. udom in rodoljubom, da se bode dne 14. t. m. napravljena beseda, katera je bila zaradi preslabega vremena jako slabo obiskana, v četrtek dne 25. t. m. nekoliko ponavljena in sicer s tombolo, petjem, igro „Raztrešena“ in plesom. Tombola se bode na prostim igrala, torej je začetek ob 6. uri točno. — Ob odločno slabem vremenu se prestavi veselica na nedeljo 28. t. m. Odbor.

— (G. Waser), predsednik višje sodnije v Gradci je postal c. skrivni svetovalec.

— (Zmrznil) je 16. maja 50letni kmet Jakob Pešelj iz Zagozdca, ko je šel v Črnomelj svojega sina od vojaščine prostiti. Opraviši svoj posel se je, morda malo vinski vrnil domov, a drug dan so ga v snegu zmrzlega našli. Čudna prikazen v maji, pravi „Laib. Z.“, iz katere smo to novico posneli.

— (Ubil se) je v Trstu predvčeranjem nek vojak našega kranjskega regimenta. Padel je z okna tretjega nadstropja v kasarni na ulice in precej mrtev obležal.

— (Medved.) Iz Kočevja se piše tukajšnjemu „L. T.“: Matija Verderber, izkušen lovec, je sledil po snegu, ki je 15. t. m. padel bil, medvedji sled, in dobivši zver, z dvema streloma jo usmrtil. Medved vaga 4 cente. Pravijo, da je v kočevskem gozdu več medvedov, ter da so prišli iz Bosne semkaj, pregnani od vstašev, ki so gorske šume zbrali si za stanovanje.

— (Prejeli) smo sledeče: „Slavnemu vredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Slavno vredništvo se naprosi v št. 118 „Slo-

venskega Naroda“ od 23. maja t. l. pod napisom „Poboj“ prinešeno notico v tem smisli pripraviti, da je bil pri omenjenemu tepežu na st. Jakob'skim trgu stražnik Altman nazoči, ki je za enim razsajalcem potekel in ga tudi poprijel. Mestni magistrat v Ljubljani 23. maja 1876. Županov namestnik Jeras.“

— (Iz spodnjega Roža) na Koroškem se nam piše: Cele tedne je brez prenehanja šel sneg ali dež, in je tudi precej na debelo v nižavah sneg obležal. Od 18. t. m. imamo pa tako hud mraz, da vsako jutro voda zmrzne, sadno drevje, ki je zdaj ravno v cvetji je popolnem pozeblo in tudi na polji se tako slabo kaže, da se je zopet bati zelo slabe letine.

— (V savinjsko dolino) je bil prišel 19. t. m. štajerski c. namestnik baron Kübeck gledat reguliranje Savinje.

— (Ptujski nemškutarji) so sklenili v svojem društvu poslati do državnega zbora peticijo naj zavrže novo nagodbo z Ogri.

— (Iz dobske in domžalske okolice) se piše „Sl.“ V veliko korist so našemu okraju v Domžalah naseljene slamniške tovarne; smem reči, da se vsako leto skoro za pol milijona gold. proda in prevede slamniške robe. Na ta način pride v naše kraje veliko denarja in si po zimi vsak otrok svoj užitek zasluži. Tudi nam je jako ustrezno, da smo pred 5 leti dobili pošto na Viru, ki je v cellem političnem okraju kamniškem prva za kamniško.

— (Trojčki) Iz Košane se piše: Izreden primerljaj je ta, da je 18. t. m. tukaj porodila kmetska žena trojčke in sicer 3 deklice. Prva je bila rojena o polu dne, drugi dve ste še le o polunoči za sestrico prišli gledat, kako je na tem žalostnem svetu. Vse tri žive in se dobro počutijo.

— (Občni zbor Marijine bratovščine.) Pretečeno nedeljo zbralo se je nad 300 udov v magistratnej dvorani pod predsedstvom g. J. N. Horaka. Predsednik začel je zborovanje s sledečim nagovorom: „Leta 1875 je predsedništvo imelo 4 redne in 15 izrednih sej. Pri občnem zboru 28. febr. bila je volitev 4 udov v vodstvo, kjer se je oddalo 123 volilnih listov; tudi je bil izvoljen začasni zaupni odbor, da naj pregleda društvene knjige in račune. V ta odbor izvoljeni so bili gospodje Egidij Jančar, Karel Lahajnar in Anton Klemenčič; vodstvu pa se je naročilo, da naj v najkrajšem času skliče izredni občni zbor. Ta sklep je vodstvo 23. maja 1875. l. izvršilo, in pri tem zboru se je tudi naznanjalo poročilo začasnega zaupnega odbora, in tudi to, da so bili izvoljeni 4 udje v vodstvo. Tu se je tudi ugovarjalo zoper način kako se je volilo, in nazadnje se je izreklo, da so neveljavni vsi volilni listi, ki so bili brez vnovič zapisanih imen. V seji, ki jo je 24. febr. 1876. l. imelo vodstvo, izvoljen je bil namesto umrlega dr. Etb. H. Coste, g. Miha Pakič za predsednikovega namestnika in g. Ferd. Maček za zapisnikarja. Ko se je g. Gašper Ahčin z dopisom 3. junija predsedništvu pri Marijini bratovščini odpovedal, prevzel je po odborovem sklepu 11. junija in po izročilnem zapisniku 17. junija predsednikov namestnik vse društveno premoženje v varstvo. Pri tej seji je bilo tudi določeno, naj se g. J. N. Horak privzame kot ud v vodstvo. V seji 12. oktobra se predsednikov namestnik izreče, da ne more dalje predsedovati društvu, in določilo se je, da se bode društveno vodstvo 14. oktobra 1875. l.

volilo. Omenjeni dan je bil pri tej volitvi za društvenega predsednika izvoljen gosp. J. N. Horak, za predsednikovega namestnika g. Matej Schreiner, za blagajnika g. France Drašlar, in za zapisnika g. Miha Pakič, in gospodu J. N. Horaku se je po zapisniku 24. oktobra 1875. l. vse društveno premoženje v varstvo izročilo. Leta 1875. je 66 udov in 22 njihovih otrok umrlo. V društvo je pristopilo 118 novih udov. Ubožnim udom razdelilo se je 250 gld. Pregled društvenih računov in društvenega premoženja 23. januarja je dovoljno dokazal, da se je društveno premoženje to leto pomnožilo za 101 gl. 21½ kr. Konec leta 1874. je bilo društvenega premoženja 20.788 gld. 5½ kr. Konec leta 1875. pak 20.880 gld. 27 kr. Po §. 11. društvenih pravil stopijo iz vodstva g. Miha Pakič, Janez Petrič in Matej Schreiner. Ti se pa morejo zopet voliti. H sklepu vodstvo izreka željo, da naj bi se vsak posamezni ud prizadeval društvu pridobivati vedno več novih udov, da bode tedaj društvo moglo izvrševati svojo lopo nalogo, da bode namreč še izdatnejše podpiralo bolne in ubožne ude. Gosp. Klein predlaga, naj se namesto treh novih odbornikov voli sedem, ker je lanski občni zbor volitev štirih nepravilno voljenih, dotično volitev zavrgel. Predlog podpira ud g. Arko, temu pak zopet nasprotujejo gg. Regali, Pakič in Horak. Pri glasovanju sprejme se predlog g. Kleinov z veliko večino. G. Arko nasvetuje, naj se volijo per acclamationem sledeči gg. odborniki: A. Stepančik, hišnik in trgovec, Josip Regali, hišnik in mestni svetovalec; J. N. Horak, hišnik in mestni svetovalec; dalje Bokal, hišnik; M. Pakič, hišnik; M. Herman, hišnik; Fr. Drašlar, hišnik. V pregledovalni odsek so bili voljeni sledeči gg.: c. kr. stotnik Baraga; učitelja Praprotnik in Tomšič. Na predlog g. Arka se dovoli za zidanje hiše za neozdravljive v kravjej dolini 100 gl. in na predlog g. Regalija za družbo sv. Vincencija 50 gl. Odboru se je naročilo, naj pravila času primerno preustroji. Tako je po dveh letnem hudem boji, vsled kojega je bilo mnogo volitev in pisarij po raznih časnikih, vrnil se po dokončane letošnji volitvi zopet mir in red v to staro, dobrodejno in za občni blagostan jako koristno društvo.

Zaradi denašnjega praznika izide prihodnji list v soboto.

Umrli v Ljubljani

od 19. do 21. maja:
Martin Zupa čič, 70 l., ujetnik na gradu, za jetiko. — Ivana Anžič, dete posestnika, 14 dn., v bolnici, vsled slabosti. — Franjo Spreizer 10 dn., dete mašinista, vsled krča. — Anton Grajšar, dete sluga 13 mes., vsled vnetja pljuč. — Franja Žitnik, 20 l., v bolnici, za jetiko.

22. maja

Pri stonu: Bar. Coll iz Gradca. — Seman iz Ogerskega. — Vodničar iz Gradca. — Gostinčič iz Dunaja. — Jeraj iz Koroškega.

Pri mrtih: Polak iz Dunaja. — Honigman iz Kočevja. — Grosman iz Dunaja. — Škarja iz Kranja. — Oblak iz Dunaja. — Pečec iz Tržiča. — Kanka iz Dunaja.

Pri zamoreli: Petrič iz Rateč. — Kavčič iz Trsta. — Hofbauer iz Tržiča.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetki naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.

Dunajska borza 24. maja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	65	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69			
1860 drž. posojilo	107		75	
Akcije narodne banke	824			
Kreditne akcije	132		25	
London	120		20	
Napol.	9		59	
C. k. cekini	5		70	
Srebro	102		50	

Uvajenec za lekarno.

Mladenič, kateri je z dobrim vspehom nižjo gimnazijo dovršil, in kateri je poleg nemškega tudi kacega jugoslovanskega narečja zmožen, sprejme se takoj brezplačno. Pisma pod naslovom F. 117 naj se pošiljajo administraciji „Slov. Naroda“.

(152—1)

Loterijske srečke.

V Trstu 20. maja: 60. 3. 75. 23. 37.

Št. 4527.

Mesečni živinski sejmi.

Vsled dovoljenja visoke c. k. deželne vlade od 28. februarja 1876, št. 9869, bode ljubljansko mesto razun sedanjih pet letnih in živinskih sejmov še vsaki 8. dan meseca, ali če ta dan na kako nedeljo ali praznik pade, prihodnji delavnik živinski sejm imelo.

To se s pristavkom splošno razglasi, da se prvi mesečni živinski sejm 8. junija t. l. na navadnem živinskem trgu v Ljubljani prične.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 8. maja 1876. (137—3)

„Prava Franck-kava“

najbolji, najfinejši pridatek k indijski kavi

Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu.

Posestnik peterih fabrik v Ludwigsburgu, Rieth, Bretten, Meimsheim in Grossgartachu.

— Zaloge v vseh boljših specerijskih štacunah tu in v okolici. —

Svarilo!

Mnogo fabrikantov ponareja ime Franck na način, da morejo prodajati svoj fabrikat povsodi za pravo Franck-ovo.

Jedino zunanje izpoznavno znamenje „prave“ Franck-kave je podpis Henrik Francka sinov. Vsi zaboji, paketi, na katerih nij pisava

„Henrik Francka sinovi“

je ponarejen fabrikat. Prosimo tedaj nujno, pri kupovanju vedno natanko na podpis, kot jedino zunanje znamenje za „pravo“ Franck-kavo paziti.

V Ljubljani, meseca maja 1876.

(149—2)

Zastopnik Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu:

Ivan Lininger v Ljubljani.

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisanemu!

Poleg originalnih

Elias Howe-jevih šivalnih strojev

imam v zalogi izključljivo le jaz

Originalne Singer & Grover & Backer

šivalne stroje

po fabriški ceni na debelo in drobno.

Razun tega imam vedno v zalogi tudi najboljše inozemske stroje po jako znižani ceni in sicer: Wheeler & Wilson, Grover & Backer št. 19, The Little Wander (zadnje na željo ameriške), Taylor, Germania, Saxonia, Wilcox & Gibbs, Express, Linkola, Cylindar Elastic, stroji za valati itd.

Ponarejeni ali že rabljeni, in iztečeni stroji dobé se po okoliščinah se ve da 25 do 30 % cenejši, so p. tudi za 50 % slabše in manj vredni kot zgornji.

Tedaj previdni pri izbiri!

Kdor tedaj solidni in dobri stroj želi, obrne naj se zaupljivo na me, jaz sem se vedno trudil z zanesljivim postopanjem ohraniti moje dobro ime.

Garancija zanesljiva. — Tudi na vplačevanje v obrokih.

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

(453—11)

Šito, culna, šivanke, aparate, pripravo za prsne gube itd. imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Po želji sprejma moj potovalec, g. Anton Grebenec nujno vsa naročila, ter ob enem podaja potrebni poduk.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudb jedrsko imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor mojo mnogovrstno zalogo obišče, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Na dobrostno oziranje!

Udano podpisani usoja se s tem p. n. občinstvu naznanjati, da je odprl poleg dosedanje, še do sv. Mihele v najemu imajoče štacune v judovski ulici, tudi še drugo štacuno

■ na glavnem trgu št. 168
v Matijevej hiši.

Tudi tamkej prodaja šivalne stroje, prave, svilo, cvrni itd. Zahvaljuje se za dosedanje mu skazano zaupanje, ter prosi ono ohraniti tudi v prihodnje. (155—1)

V Ljubljani, 23. maja 1876.

Franjo Better.

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—10)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Strelovod

najnovije konstrukcije,

za obrambo za vsake vrste posestva, cerkve, samostane, graščine, gospodarska posopja, magazine, parne dimnike itd. prodaje prav po ceni

Ignacij Tagleicht.

Zaloga je na Dunaji, v mestu, Heiligenkreuzerhof, (I. Schönlaterngasse 5).

Stroškino ceno razpošilja zastoj. Naročila iz dežele se takoj izvrše. (151—1)

■ Zaradi že pripetenege zamenjanja imen, prosi se uljudno, ime in naslov natanko napisati.

Restauration Weber!

Podpisani usoja se p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da je z današnjim dnevom otvoril

restavracijo

na starem trgu h. št. 167.

Ustrezal bode čestitim gostom z izvrstnim dolenskim vinom in Kozlerjevim Märzen-pivom. Ravno tako bode ustrezal gostom z okusnim zajutkom in dobro večerjo, tudi sprejema goste na obed, ter se vsak dan lahko abonira.

Prav obilnega obiskovanja nadeja se priporočila se z odličnim spoštovanjem

(150—1)

Weber, restavrant.

Restauration Weber!

Gostilnica pri Virantu (Sternwarte).

Zahvala in priporočilo.

P. n. občinstvu zahvaljujem se za dosedanje mnogobrojno obiskovanje, ter ob enem naznanjam, da sem denes odprl popolnem novo uredjeni in sedaj senčnati

vrt s kegljiščem

vred. — Točim izvrstno mrzlo v ledenici shranjeno Kozler Märzen-pivo in okusna dolenska vina. Tudi vedno skrbim za dobre jedila, za jutraj, o polu dne in na večer.

Na dobri in ceni obed sprejemam vsak dan goste. Z najodličnejšim spoštovanjem

(154—1)

Tine Grčar, gostilničar.

Gostilnica pri Virantu (Sternwarte).

Jedina trgovina na Dunaji!

katera je ugodna za tako slabe čase, sklenila je cene blaga še za 30 % znižati in ta je

Kineškega srebra fabrikna zaloga

H. Bettelheim & Co.,

Dunaj, Kärntnerstrasse 14, v bazarju.

■ Veljalo je na primer. ■

prej	sedaj	prej	sedaj
6 žlic za kavo . gl. 3.50,	gl. 1.50	1 posodica za slad-	
6 navadnih žlic . " 7.50,	" 2.75	kor s pokrovom gl. 4.—,	gl. 1.20
6 nožev za obed . " 7.50,	" 2.75	6 mal. tas za sladkor " 3.50,	" 1.20
6 vilc . " 7.50,	" 2.75	1 posodica za maslo " 3.—,	" 1.50
1 vel. žlica za juho " 5.—,	" 2.50	3 korke s podobami " 3.—,	kr. 90
1 " mleko " 3.—,	" 1.50	1 par svečnikov . " 6.—,	gl. 3.—
1 mokaškledica z žlico " 6.—,	" 3.—	1 majolka za čaj . " 8.—,	gl. 6.—
		1 posoda za olje i osot " 8.—,	" 5.—

Posebnege opazovanja vredno!

6 nožev,	vseh 24 komadov v	6 desertnih nožev,	vseh 24 komadov v
6 vilic,	elegantnem etuiju na-	6 vilc,	elegantnem etuiju na-
6 žlic,	mesto gl. 24 samo	6 " žlic,	namesto gl. 26
6 žlic za kavo,	9 gl. 50 kr.	6 postavcev za nože,	samo gl. 9.75.

Najnovjša pasta za čiščenje zlatnine, srebrnine in kineškega srebra, škatljica 25 kr., 6 škatljic gl. 1.20.

Jako lepe tase, majolke za kavo in čaj, service za čaj, stojalca za pogrnene mize, girandole, posipalci za sladkor, čašice za jajca in garniture za jajca, posodice za zobotrebce, sponke za servijete itd. itd. Na vzunaj razpošilja se točno in vestno proti poštnem povzetku. Na zahtevanje dopošilja se tudi razločni cenik brezplačno. (142—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za dame opazovanja vredno!

Za ma'o plačilo podučujem temeljito jemati mero in risanje v urezevanji in prirezevanji oblek za dame in otroke po nekem jako lahko zapadnem geometričnem preračunjenji, kakor tudi iz jednega in istega ureznega izgledka, umeriti drug urez vsake velikosti.

(153—1)

M. Wenko, učiteljica.

Stari trg št. 16, II. nadstropje.

učinka

Sledeča priznanja donašajo najboljša dokazila izvrstnega

Wilhelmovog schneebergskega zeljiščnega allopa.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Izpričevalo.

S katerim potrjujem, da sem užival z dobrim vspehom, od gospoda Franja Wilhelma iznajdeni schneebergski zeljiščni allop za hripavost in hudi (krčni) kašelj; in to s takim vspehom, da se nijsem le samo v nekaterih dnevih ozdravil, temuč tudi prej tako mnogokrat se ponavljajočo bolezen popolnem odstranil. Neunkirchen, 7. februarja 1856.

Filip Hügel,
c. k. poštni administrator.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Vaše blagorodje!

Prihitim, da Vam izrečem javno zahvalo zaradi izvrstnega učinka naznanjenega schneebergskega zeljiščnega allopa za prsne in pljučne bolezni.

Jaz sem primoran v ostrih dolžnostih mnogo z otroci in družami osobami občevati, in glasno govorjenje večletno škoduje mojemu zdravju, ter prouzročuje izsušenje prs poleg pa tudi kašljanje, v zvezi s hripavostjo, osobito takrat, ko morem dalje časa peti.

Užival sem že različne pripomočke, a brezvspešno. Odkar pak schneebergski zeljiščni allop uživam, čutim se zdravejši in drznem se vsacemu, katerega mučijo jednake bolečine, najtoplejše priporočati schneebergski zeljiščni allop.

Osobito je velike vrednosti ta allop za pevce in govornike, ker pri večkratnej hripavosti in suhem glasu (zaradi mnogozga govorjenja in popevanja) učini prsa takoj lažje in glas čistjši, tedaj v zgornjej bolezni vsled lastnega prepričanja pričakovani učinek popolnem dovrši.

(41—5)

S posebnim spoštovanjem

Josip Höller,
nadučitelj in pevovodja.

Neunkirchen, 24. marca 1856.

Oni p. n. kupci, kateri želé dobivati izvrstni pravi schneebergski zeljiščni allop, katerega jaz od leta 1856 sem izdelujem naj blagovolijo izrecno zahtevati

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop.

Samo takrat je moj izdelek, ako je na vsakej steklenici ta pečat.

Ponarejevalci tega varstvenega znamenja kaznujejo se po postavnem zakonu.

Nakazanje o rabi doda se vsakej steklenici.

Zapečatena originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr., ter je vedno v svežnem stanju in se dobiva le pri izdelovalcu

Franjo Wilhelm,

lekar v Neunkirchen na Spodnje-avstrijskem.

Zavijanje zaračuna se sé 20 kr.

Pravi Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dobiva se tudi samo pri mojih gospodih odkupcih v Ljubljani pri **Petru Lassniku**, v Novem mestu pri **Dom. Rizzoliju**, lekarju; v Postojni pri **J. Kupferschmidtu**, lekarju; v Zagrebu pri **Sig. Mittibachu**, lekarju.

■ Zaradi prevzemanja zalog naj blagovolijo trživa željni prijatelji obrniti se pismeno do mene.

Neunkirchen poleg Dunaja (Spodnje-avstrijsko).

Franjo Wilhelm,
lekar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.